

16.6.2017

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

STM/1919/2017

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

---

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että työttömyysetuus maksettaisiin 65 työttömyysetuuden maksupäivältä 4,65 prosentilla alennettuna, jos henkilö ei 65 edeltävän työttömyysetuuden maksupäivän aikana ole osoittanut laissa edellytettyä aktiivisuutta. Henkilö voisi osoittaa riittävää aktiivisuutta siten, että hän neljän peräkkäisen kalenteriviikon aikana olisi työsuhteisessa työssä vähintään 18 tuntia tai ansaitsisi yritystoiminnasta 23 prosenttia yrittäjän työssäoloehtoon luettavasta työansioista. Riittävää aktiivisuus olisi myös, jos henkilö olisi 65 päivän tarkastelujaksolla viisi päivää työllistymistä edeltävässä palvelussa. Edelleen esityksessä ehdotetaan, että työttömyysetuuden omavastuu-aika lyhennettäisiin seitsemästä päivästä viiteen. Ehdotuksessa siten vähennetään työttömän omavastuuta työttömyyden alussa, mutta lisätään sitä työttömyyden ajalle.

Ehdotuksen mukaan työttömyysetuus maksettaisiin kuitenkin aina täytenä 65 maksupäivän ajalta sellaisen jakson jälkeen, jolloin henkilö on ollut karenssissa, kokoaikatyössä, päätoimisena yrittäjänä tai työttömyysetuutta ei makseta soviteltua päivärahaa koskevien rajoitusten vuoksi.

Esitys perustuu hallituksen asettaman työllisyyden lisäämistä ja työttömyyden keston lyhentämistä pohtineen työryhmän muistiossa esiteltyn ns. aktiivimalliin. Työryhmän tavoitteena oli uudistaa ansiosidonnaista työttömyysturvaa nopeampaan työllistymiseen kannustavaksi niin, että se lisää työllisten määrää 8000 henkilöllä ja että sen vaikutukset valtiontaloudelle ovat neutraalit.

Esityksen tavoitteena on lisätä työllisyyttä kannustamalla työttömiä työnhakijoita aktiivisuuteen ja omatoimisuuteen työhaussa koko työttömyyden keston ajan. Tavoitteena edelleen on, että työttömät aiempaa enemmän haakeutuisivat myös lyhytkestoiseen ja osa-aikaiseen työhön. Tällä pyritään ehkäisemään työttömyyden pitkittymistä.

Esityksessä arvioidaan aktiivimallin parantavan julkisen talouden tilaa sekä silloin, kun se onnistuu tavoitteessaan työttömien aktivoitumiseen nykyistä enemmän että silloin, jos sillä ei ole mitään vaikutusta työttömien aktiivisuuteen.

Esityksen valmistelussa ministeriössä on kuultu myös Suomen Yrittäjiä.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.tammikuuta 2018.

Pidämme esitystä perusteltuna. Passiivian työttömyysturvamenot vuonna 2016 oli 3,6 mrd. euroa. On erittäin tärkeää kannustaa työttömiä ottamaan vastaan myös lyhyitä ja osa-aikaisia työtehtäviä. Kaikki työ on tärkeää ja auttaa työnhakijaa jatkossa pysyvämpään työllistymiseen. Järjestelmän taloudellisen kestävyuden kannalta on olennaista kannustaa ihmisiä aktiivisemmin hakeutumaan työllistymistään edistävään toimintaan.

Vallitsevassa työmarkkinatilanteessa olennaista olisi kuitenkin vielä laajempi työn kysyntää ja tarjontaa koskeva kokonaisuudistus. Koko työmarkkinoiden nykyinen toimintamalli tulisi ottaa tarkastelun alle ja tehdä rohkeita uudistuksia jotka tukisivat sekä työllistämistä että kannustaisivat työttömiä entistä aktiivisemmin pitämään huolta ja jopa parantamaan työmarkkinakelpoisuuttaan.

Ministeriön on syytä seurata nyt säädettävän aktiivimallin vaikutuksia tarkasti. Seuranta on syytä tehdä erityisesti sen suhteen, että täyttyvätkö mallille asetetut tavoitteet, vai onko aktiivisuuteen syytä kannustaa työttömyysturvassa jollain muulla tavalla. Tärkeää seuranta on myös siksi, ettei pääse syntymään tilanteita, joissa työttömyysetuutta maksetaan alennettuna ilman, että työttömällä on ollut tosiasiallista mahdollisuutta työllistyä tai osallistua palveluun omasta aktiivisuudestaan huolimatta.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Janne Makkula
työmarkkinajohtaja

Harri Hellstén
työmarkkina-asioiden päällikkö